

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

685
11042014

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru completarea Legii nr. 67 din 25 martie 2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, republicată, cu modificările și completările ulterioare*”, inițiată de domnul deputat PD-L Romeo Rădulescu și un grup de parlamentari aparținând Grupurilor parlamentare ale PD-L, PP-DD, independenți (Bp. 874/2013).

I. Principalele reglementări

Această inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare completarea art. 5 alin. (2) din *Legea nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, cu o nouă literă, **lit. b¹**), în sensul introducerii unei noi condiții pe care să o îndeplinească persoanele care candidează pentru

un mandat de ales local, respectiv să nu fi fost condamnate definitiv pentru o infracțiune săvârșită cu intenție sau pentru infracțiuni de serviciu ori în legătură cu serviciul săvârșite din culpă, indiferent dacă condamnarea este cu executare sau cu suspendare.

II. Observații

1. Având în vedere că propunerea legislativă vizează introducerea unor condiții restrictive pentru persoanele care doresc să fie alese ca autorități ale administrației publice locale, în afara situațiilor prevăzute de *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare* (pedeapsa complementară dispusă de instanță), precizăm că, pentru evitarea unor eventuale inechități, ar fi trebuit să fie avute în vedere toate categoriile de aleși.

Drept urmare, considerăm că inițiativa legislativă pune în discuție situația discriminatorie care s-ar putea crea între candidații la alegerile pentru autoritățile administrației publice locale în raport cu candidații la celelalte tipuri de alegeri, cărora nu li se aplică o astfel de interdicție.

În acest sens, precizăm că cerințele constituționale, precum și prevederile din materia alegerilor reglementează condiții egale pentru toți cetățenii care doresc să acceadă la funcții electivă.

2. Pe de altă parte, conform art. 53 alin. (1) din *Constituția României, republicată*, „*Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav*”.

Prin *Decizia nr. 226/2001*¹, Curtea Constituțională a reținut că în virtutea art. 25 din *Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice*, dreptul de a fi ales trebuie exercitat fără restricții nerezonabile, ceea ce implică posibilitatea existenței unor condiționări în exercițiul acestor drepturi, însă acestea nu pot priva de efectivitate drepturile

¹ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 lit. a) din *Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare*

electorale, ci trebuie să urmărească un scop legitim și să nu fie disproporționale în raport cu scopul urmărit.

Dreptul de a fi ales face parte din categoria drepturilor fundamentale ale omului, fiind reglementat la nivel constituțional în cadrul art. 37. Principalele condiții de exercitare a dreptului de a fi ales, precum și interdicțiile care îi sunt aplicabile sunt reglementate, de asemenea, în cadrul *Constituției*, la art. 37, coroborat cu art. 16, art. 36 și art. 40 alin. (3) din *Legea fundamentală*.

Instituirea unei interdicții suplimentare la un nivel de reglementare inferior, respectiv în cadrul *Legii nr. 67/2004*, ridică în mod automat problema neconformității textului de lege cu *Constituția*.

3. În ceea ce privește limitarea *ope legis* a dreptului de a fi ales în ceea ce privește persoanele condamnate penal printr-o hotărâre definitivă pentru anumite infracțiuni expres prevăzute de lege, precizăm că din Decizia nr. 2 din 6 octombrie 2005 a Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Hirst c. Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, rezultă că *„dreptul la vot garantat de art. 3 din Protocolul nr. 1 al Convenției nu este absolut și poate face obiectul unor limitări, statele contractante având o largă marjă de apreciere în materie”*.

Cu toate acestea CEDO apreciază că această marjă de apreciere nu este nelimitată, iar restricțiile și limitările în materia dreptului la vot trebuie apreciate de o instanță independentă în fiecare caz în parte.

Pentru aceste considerente, CEDO statuează că *„Parlamentul nu poate interzice automat (prin lege) exercitarea unui drept subiectiv fundamental, ca dreptul de a alege, unei categorii întregi, cum este aceea a deținuților dintr-un stat parte al Convenției, întrucât acest fapt ar avea efecte arbitrare. De aceea este necesară aprecierea instanței în fiecare caz în parte și în contradictoriu, astfel încât necesitatea și proporționalitatea să poate fi apreciate individual și în contradictoriu”*.

Aceleași considerente au fost avute în vedere de instanța europeană și în cauza Calmanovici c. România, când a reținut că *„interzicerea de drept a dreptului de vot aplicată tuturor persoanelor condamnate, indiferent de durata tipul, gravitatea și natura pedepsei depășește marja de apreciere acceptabilă dată statelor în temeiul art. 3 din Protocolul nr. 1”*.

Având în vedere Deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului mai sus amintite, apreciem că interzicerea *ope legis* și nediferențiată a dreptului de a fi ales unei categorii întregi de persoane este de natură a aduce

atingere dispozițiilor constituționale ale art. 37, precum și dispozițiilor art. 3 din Protocolul nr. 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

4. Precizăm, totodată, că, chiar și în cazul restrângerii dreptului de a fi ales prin aplicarea pedepsei accesorii/complementare a interzicerii drepturilor electorale, aceasta nu se aplică automat de către instanță prin hotărâre, ci doar după aplicarea corespunzătoare a criteriilor și condițiilor impuse de art. 67 din *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare*, respectiv „*instanța constată că, față de natura și gravitatea infracțiunii, împrejurările cauzei și persoana infractorului, această pedeapsă este necesară*” sau când „*legea prevede această pedeapsă pentru infracțiunea săvârșită*”, caz în care legiuitorul a apreciat că măsura se impune datorită naturii și gravității infracțiunii.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei propuneri legislative.**

Cu stimă,

Victor-Viorel PONTA

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului